

Handi Péter

KALAND

Még elüldögéltem a vacsoraasztalnál
a széken hátradőlve, a morzsák
szűrőssá tették a levegőt,
itt valamit tenni kell – morfondíroztam,
ez így nem maradhat, az abrosz
feltétlen rendet kíván,
szolgálata után becsülést, tenyeremmel
szalvétába sepertem őket
– jól jön majd Tandori madarainak –
ekkor aranybuckák bukkantak elő
a damaszt redőiből: sótartók
fényes kupolái, az orosz székesegyház, no meg
a jeruzsálemi dóm, hol vagyok, Uram,
a fehér sivatag széléről remegő ujjaim
zarándokútra keltek, de
tikkadtan megpihentek félúton
egy salátatál harmatos oázisában,
a brokkoli-pálmákkal szegélyezett medence
közepén víz, éltet tápláló isteni Víz csillant,
fölé hajoltam, de ekkor egy hang
valahonnan a napkorong magasából
ekként rendelkezett:
„Ha készen vagy, rakd le az asztalt.”

Méhes Károly

AKI KERES, AZ

Nem tudta, miért, és nem emlékezett, mióta hitte sziklaszilárdan (mert csak erre lehet építeni bármit is, amit hisz), hogy Ágnesnek hívják majd, akit szeretni fog.

Szerda óta bizonyos volt, hogy kémiaiból megbukik, nincs apelláta, utolsó lehetőség. Az órára mindig bőrrönddel érkező százötven centi magas, rézfogú tanár úr a maga keresetlen módján közölte vele a vigyorgós végítéletet.

– Elhajítalak, kistestvérekem!

Kalenczet többnyire elhajítani szokták, ez igazság szerint nem újság. A bentlakásosba, a kóterbe is azért hajították, mert apa újra nősült, és a Marcsinak láb alatt volt. Apa

meg akarta pofozni, mert ő is Marcsinak hívta a nőt, pedig megengedte neki. Nehogy azt mondd nekem, hogy néni!, emelte felé a kezét Marcsi. Tizenhárom éves volt akkor. Marcsi vörös hajú kis izé (ezt nagyanyó mondta róla), talán ha kétszer idősebb nála, még szép, hogy nem fogja „anyukázni”, megmarad az anyázásnál, boruljon ki, felőle kiborulhat, már úgymint minden kiborult. És menjen mindenki a saját anyukájába, de szeretne oda visszamenni!

Az a film csodálatos volt szombaton. A hosszú, szőke hajú lány, aki a filmben Sári névre hallgatott, de a feliraton látta, hogy a valódi neve Török Ágnes, éppen őrála álmodik már mióta, és azóta tényleg. Dolgozik kicsit villanyoltás után a paplan alatt, elég csak behunynia a szemét, és látja, ahogy Ágnes egy vedlett Balaton-parti krimő zöld bádogasztalára könyökölve néz, előtte pöttyös söröskorsó. Persze nem rá néz, hanem a filmbéli Ferire, aki menő riccsés csávó, baboskendőben, félmeztelenül, golyóstollal agyonfirkált szimatszatyorral, csővigatyában meg Alföldi papucsban. Ágnes szőke, a szeme barna, a szemöldöke fekete pihék sora, és az Ebkutya megesküdtött, hogy a csajoknak alul is olyan, mint a szemöldökük. A filmben csak a mellét mutatták, amikor zuhanyozott, pár pillanatra.

Kalencz, amióta Ágnes a filmből felbukkant, a kémiabukásra nem is gondol. Álmában folyik a nyála, a leghetetlenebb helyeken túsúrásnyi viszketések jelentkeznek a bőrén, felébred, felugrál, beveri a fejét a felette lévő emeletbe. Rettenetes banda, mindenki horkol, hörög, nyüszög, köhög, mintha egyetlen hatalmas test lenne a háló, és ő csak egy picinyke része, egyetlen sejtje, aki – naná – nem sejt semmit.

Hogy miképp is zajlik a lélek kémiája. A szív anyagában a cserebomlások mit eredményeznek, a nyomás mitől van... Vagy az már fizika?

Ahogy fekszik a sötétben, ebben a hatalmas testben, elhajítva, lenyeletve, mégis magát emésztve, érzi, hogy valami másnak kell történnie. Nem tudja, micsoda, de talán mégis valami csoda, amiről itt oly sokat hallhat, oly szigorú arcok mesélnek ezekről a szó szerint ezer meg kétezer éve esett csodákról.

Igen, reggel bekéredzkedik a városba szemorvoshoz, ez teljesen hihető ürügy, eddig az átkozott neonfényben való délutáni ücsörgés miatt tizenegyen kaptak szemüveget, legyen ő a tizenkettedik, mint a tanítványok, nem látnak élesen, elkél a segítség. Ettől meg is nyugszik Kalencz, a két lába közé gyúri a paplant, hiszen mindenhol közelebb lehet Ágneshez, mint itt. Máshol bármi megtörténhet. Itt... itt talán az lenne a legnagyobb csoda, ha egyszer csönd lenne, de nem halotti, hanem eleven csend, és egy álló nap arra gondolhatna, amire csak akar.

A reggeli torna után kopog az ajtón. Felhangzik az az olyan jól ismert, kissé elnyújtott, unott „Tessék!”.

– Szeretnék elmenni a szemészetre – rebegi. Nem félelemből, hanem egyszerűen úgy érzi, ez az ember úgyse érti a normális beszédet. Mindig elbizonytalanodott, hogy nem lehet vele normálisan beszélni. De akkor hogyan?

– Mért?

– Nem látom jól a táblát.

– Hányadik padban ülsz?

– A másodikban.

Az osztályfőnök felnézett az eddigi rajzolatásból.

– Kalencz, te ne sumákolj nekem!

– De tényleg...

- Fordulj meg! Mit látsz ott a falon?
- Hol?
- Hol! A kép alatt, ott van egy felirat.
- Azt látom, de nem tudom elolvasni.
- Dehogynem! Na, halljuk!
- E... E betűvel kezdődik, azt hiszem...
- Mit bohóckodsz?
- Nem bohóckodok.
- Tehát? E... en-ged-jé-tek... hoz-zám... Tovább?
- Nem látom...
- ...jön-ni... a...
- ...pes...
- Te! Na, tovább: a gyer-me...
- Rávágta:
- ...keket!
- Na ugye!
- Csak kitaláltam! Tényleg nem látom!

Az osztályfőnök ráemelte a tekintetét, vastag szemüveglencséjében Kalencz nem hideg, zöldesszürke szemét, hanem saját magát látta két példányban. Aztán visszafordult a betűsablonnal telerajzolgatott pauszpapír fölé. Úgy mondta ki a végítéletet, mélységes megvetéssel e lógós és hazudozós pária felé:

– Tessék, akkor menjél.

Kalencz erre nem felelhetett más egyebet, mint hogy, köszönöm. Egy pillanatra lelassította a huzat működtette ajtót, de aztán mégis erőteljesen bevágta, mintha nem tehetne róla.

A városba tartó buszon találta Skamelát is az A osztályból. Akkora a feje, mint a szivacs dobókocka, amit a Wartburg hátsó ablakába szoktak rakni, ez jut eszébe Skamela óriási vörös fejről. A közös sors mégis erősebb, *természetesen* oda ül melléje, és szép sorjában elkezdik kitérgyalni a tanárokat. Mindegyik kretén, buzi, szemét, állat, sőt kurva, erre a kijelentésre mintha az elöl ülő kopasz, öreg, hegyes fülű, aki ismerős a folyosókon való csámborgásokból, hátrakapná a fejét. A busz minden nagy fánál megáll, félig az árokba dőlve várják, míg felkapaszkodnak a falusiak, a sofőr azzal az idétlen nyomogató masinával egyenként kiadja a jegyeket, közben zúdul befelé a hideg és az emberek rossz téli szaga, aztán becsapódnak az ajtók, amelyik nem, azt úgy kell a helyére lökni, és pöfögnek tovább, mintha végtelenített utazáson volnának, aminek nincs semmiféle célja, a lényege a „sehol sem lenni” és a „feleslegesen cselekedni” ideológiája, amiben Kalencz nagy mesternek vallaná magát, de a lelke mélyén érzi, talán valami másnak kellene történnie a világban.

Skamela életéből csak annyi derül ki, hogy oroszból és biológiából bukik, ez már biztos, de még hozzájöhet a matek, mert ezekben a percekben blicceli el az utolsó javítási lehetőséget, a félévi felmérőt, ám hogy mi a fenét keres a városban, nem árulja el. Helyette a zsebéből előbányászik egy kis csomagot, azt kezdi bontogatni.

– Kérsz csokit? Svejci – ezt így mondja, Kalencz legszívesebben lehodaná mindennek ezért a „svejci”-ért, de nagyobb a kísértés, életében egyszer evett svájci csokit, amikor anyu kimehetett a bázeli világkongresszusra, még hatodikban, már négy éve, ő hozott Frigort, ezt a nevet Kalencz sosem felejtja el, mert a Frigor a földi világban érzé-

kelhető édes élet csúcsa azóta is a számára. Skamela csokija se rossz, kellemesen olvad a szájpadráson, nincsenek benne szemcsés darabkák, az íze pedig... mintha nem is csokoládé volna, legalábbis *itt* egészen másnyelvenek a csokoládék.

Némán ülnek, amióta a csoki a szájukban van, nem is szólnak egy árva mukkot sem.

A városban a latyakos, zsúfolt buszpályaudvaron elhangzott két közömbös „Na, hello!”, azzal Kalencz erre, Skamela arra fordult. Mint akik pontosan tudják, mi a dolguk.

Kalencz nem nagyon ismerte a várost. Színházba jöttek be kétszer, meg hazautazáskor szálltak át a vonatra. Annyit tudott, hogy át kell menni a vasúti felüljáró hídon, akkor jut a belvárosba. Hosszú, kietlen utca visz le a folyópartra, ott van egy-két kocsmá, például a Matróz, legalábbis Ebemék azt komázzák, és ő hozzájuk szokott csapódni, ha volt annyi idő a busz indulásáig, hogy oda leszaladjanak. Elindult hát át a hídon minden különösebb igyekezet híján, mert azt már az induláskor tudta, hogy a szemészetnek a közelébe sem megy. Egyszer megcsúszott a latyakos járdán, le kellett lépnie az úttestre, ahol épp egy ZIL erőlködött, óriásit dudált, a sofőr a szélvédő mögött vad gesztikulálásokkal küldte el melegebb éghajlatra, látta a szája mozgását is.

Elhaladt a megyetanács rémséges betonkocka épülete előtt, melyről Kalencz nem tudta, hogy nyolc éve, a város fennállásának 750 éves évfordulójának tiszteletére emelték méltóképpen, és a sétálóutca elején álló bádóg, „Hírlap” felirattal díszelgő újságosstandhoz lépett. A homályos, barnuló üveg mögött az egyik oldalon a Fáklya, Lobogó, Lányok-Asszonyok és a Szovjetunió című színes lapok kellették magukat. Kalencz jól ismerte ezeket a kiadványokat, mert valaha, az orosz tagozatos iskolában gyakran olvastak történeteket Tyereskováról, Zoja Koszmogyemjanszkjáról, Alla Pugacsováról, és most is az ujjain érezte a vastag, fényes műnyomópapírost, ahogy lapozta őket. Ám amint átlépett a bódé másik oldalára, kis híján elállt a lélegzete, és olyan forróság öntötte el, mintha egyetlen pillanatra a Szaharába csöppent volna. A Film, Színház, Muzsika az utóbbi időben dicséretesen színesen nyomott címlapjáról Török Ágnes mosolygott a szeme közé, szökén, barnán csillogó szemmel, épp csak nem köszönt Kalencznek. Áldotta az eszét, hogy az összes dugipénzét magával hozta, és már szedte is elő a patkópénztárcát a szűk farmerzsebből, hogy aztán rebegve kérjen egy Film, Színház, Muzsikát, és leszurkoljon érte 3 forint 80 fillért a levágott ujjvégű kesztyűt viselő újságosnak.

A kivételes zsákmánnyal Kalencz kettőt odébb lépett, majd remegő kézzel kezdte keresni a művésznőről szóló riportot a megjelölt 10–11. oldalon. Meg is lelte, és a fotók áttanulmányozása után (az egyiken Török Ágnes zuhanyozott, ez egy filmből vett képkocka volt, de csak a hátát lehetett látni) az interjú olvasásába kezdett volna, de közben löködték, a feltámadt szél is rángatta a kezében a lapot, ezért minden mind egy alapon egy pillanat alatt eldöntötte, hogy beül a szemközti Gyöngyvirág eszpresszóba, ahol aztán kólát kért, meg is kapta szakasztott ugyanolyan vastag falú pohárban, amilyenben a kóterben a teát mérték, és végre belefoghatott az olvasásba.

Kalencz megtudta, hogy Török Ágnes falun nőtt fel, saját tyúkjá és nyula volt, sikoltozva szaladt be a szobába, és a fejét a nagy vánkos alá dugta, amikor az anyja állatokat vágott az udvaron. Már kislány korában szeretett énekelni és szavalni, gimnazista korában pedig prózamondó versenyt nyert. A Filmművészetire nem is nagyon akart jelentkezni, csak a barátnője kedvéért ment bele, aztán őt felvették elsőre, a barátnőjét meg harmadikra sem, modell lett, férjhez ment Olaszországba. Kalencz már olvasott efféle beszélgetéseket ifjú színésznőkkel a borbélynál heverő rongyos lapokban,

unatkozva, de ennek most minden szavát itta, mintha Török Ágnes sorsa mindennél fontosabb volna a számára. Az ifjú színész nő, elmondása szerint, nem is számított erre a filmszerepre, nagyon jól együtt tudott dolgozni a rendezővel és a partnereivel, örül a sikernek. Még egy kis vicces epizódot is elmesélt, amikor egy külső forgatási helyszínen magára zárta a vécét, nem tudta kinyitni, senki sem sejtette, hová lett, segítségért kiabált, és egy öreg munkásnak kellett szétvernie a konténer-vécé ajtaját, így szabadult ki! Kalencznek ez nagyon tetszett, kortyolt egy hosszút a megmelegedett vizes kólából, majd elkerekedő szemmel olvasta, hogy a művésznőnek nemhogy férje, de jelenleg udvarlója sincs, otthon szeret olvasgatni, ha nincs fellépése, s mint nyilatkozta, még nem találta meg az igazit, de nem is akarja a dolgot elkapkodni. A cikk végén pedig ott találta a budapesti színház címét, amelyen autogramot lehet kérni Török Ágnestől.

Kalencz a következő pillanatban végigborította a félig kiivott kóláspoharat az asztalon.

A másodosztályú kupében olyan meleg volt nyitott ablak mellett is, mintha az ördögök fűtöttek volna. Kalencz a középső ülésen lehunyta szemmel zötykölődve különleges filmet nézett, amelyet még sosem forgattak, mégis Török Ágnes volt benne a főszereplő. No és Kalencz, a fehér lovon érkezett csővinadrágos, loboncos hajú haver, akire az igazi filmbéli, matrózpóló alatt ruganyos mellet lobogtató csöves csajszi epekedve várt. Mi az hat év korkülönbség, számolta ki Kalencz, Lennon és Yoko Ono között tíz volt, aztán milyen nagy szám voltak ketten.

Egy pillanat műve volt dönteni. Mikor kiborult a kóla, és a pincérnő a sárga földig lehordta, milyen pluszmelót csinál itt neki, amikor ennyi a vendég. Azt érezte, hogy *innen* nem tud visszamenni *oda*, ahol a hideg folyosókon saját kísérteteként suhan napról napra, és a legkegyelmesebb isten színe elé kerülve sem történhet vele olyan szívet melengetően jó, mint ez a Török Ágnes-történet, amiről igazából nem tudta, hogy mi csoda. A vasúti restiben kért egy fél rumot, így látta Ebkutyától, a csapos egy pillanatra rajta felejtette a szemét, de aztán a csőrös üvegből csurig mérte a stampedlit, és közölte, hogy tizennyolcas lesz.

Kalencz nem aludt, és ígéretéhez híven nem álmodozott, csupán a valóság lehetséges változatait vette sorra, hogyan és mint történjen az elkövetkezőkben. A lányokkal eddig nem sok sikere volt, az utóbbi két diákbálra két volt általános iskolai osztálytársnőjét is elhívta, olyanokat, akik két-három éve tetszettek neki, de csalódnia kellett, mert az egyikük elkövette azt a szemtelenséget, hogy már eleve a bikájával érkezett, és vele enyelegte végig az estét, a másik pedig táncolt vele párat, de aztán valami negyedikes lekérte, és Kalencznek onnan kezdve maradt a pretszelyemáruulás a felhúzott kosárlabdapalánk alatt. Igaz, utóbb mindkét spiné rózsaszín levélben köszönte meg Kalencznek a meghívást, jól érezték magukat, puszi, állt a levelek végén, de ezek is csak arra voltak jók, hogy a főnök úr kajánkodhasson egy sort a maga tapintatos humorával levélosztáskor, lám, lám, a Világszép Julcsika illatos borítékja a Bibircsókócs Jancsikának, erre bezzeg van eszetek, na majd meglátjuk azt a kémiadolgozatot!

Budapest Kalenczet mindig egy méhkaptárra emlékeztette, igaz, csak a Delta tudományos híradóban látott ilyet, előben még nem, de itt is szakasztott úgy nyüzsgött, tolakodott, látszólag szorgoskodott minden és mindenki, mint a filmkockákon, amelyek szovjet mezőgazdászok világraszóló sikereiről tudósítottak. Kalencz annak ellenére

nem mondhatta magát nagy pestinek (mint néha szeretne volna, főleg az osztályban, a fővárosiak előtt), hogy a keresztanyjáiék itt laknak az „ötkerületben”, ezt csak így hallotta emlegetni, és akikkel majdnem olyan ritkán találkozott, mint a Jézuskával vagy a Mikulással. Annyit tudott, hogy a metróval át lehet menni a Duna alatt, a budai oldalról látni a Parlamentet, estefelé már szépen világít a vörös csillag a kupola tetejében. Keresztpapa valamilyen okból minden idegenvezetés alkalmával megmutatja, melyik épület volt a tőzsdepalota, hol van a tévészékház, aztán mehetnek a Vörösmarty cukrászdába lúdláb tortát vagy franciakrémet enni.

Váltott egy forintost, hogy a metróban be tudja dobni a perselyszerű barna automataba, kicsit félt tőle, mert egy fekete gumival bevont fémkar ugrik ki, ha valaki nem a kellő módon akar átkelni, egyszer már odavágott a térdére. Bement a Deák térig, számára Pesten ez volt a világ közepe, innen talált oda a rokonokhoz a Vörösmarty térre, a Duna-partra. Ácsorgott az enyhe időben, nézte a körút forgalmát, a liláskék buszokat, a sárga villamosokat, ennyi idősen már-már szégyellte, de még mindig úgy érezte, valami mesevilágba csöppent, méhkaptár ide vagy oda, ő nem ide tartozik, és az, hogy egyedül van, titkos küldetéssel a szívében, egészen misztikussá tette méla ácsorgását, amit, már most érezte, soha nem fog majd elfelejteni. Persze ugyanabban a szívében, valahol mélyen más is kavargott, néha-néha belenyilallt, rég a visszaúton kellene zötykölődnie a buszon, hogy a délutáni tanulási időre ott üljön a helyén, mert bármennyire csábító is, nem afféle kallódó figura ő, helye van, ahol ráadásul helyt kellene állnia, miközben ül. Talán Skamela is buszon van, visszafelé mindig nagyobb a tömeg, lehet, hogy állnia kell, úgy szedi elő a zsebéből a „svejci” csokoládé maradékát, és szopogatja, miközben egyre beljebb préselik a busz hátulja felé.

Hello, Cápa vagyok. Testvér, nincs egy belásod? – hallott ekkor maga mellett egy hangot, és valaki a vállára tette a kezét.

Kalencz egy tökéletesen szakadt havert látott maga előtt, hosszú csimbókokban lógott a haja, talpig rongyos farmerban virított, a lábán spárgával befűzött magas szárú tornacipő. Kalencz úgy tanulta jeles barátaitól, hogy az utálatos, voltaképpen kiirtandó popperekkel ellentétben a csövesek az emberi fajta legértékesebbjei, akik minden alakoskodás, beletörődés és szolgálékúság híján csakis a szabadságnak, a tiszta, egészséges emberi gondolatoknak élnek. Egyszer látták a celldömölki állomáson, mikor már gurult a vonatuk, hogy valahol hátul, a raktárépületek között két rendőr módszeresen vert egy csövi gyereket, az egyik pofozta, a másik hátulról kezelte le gumibottal, hát az Ebes majdnem szétszedte a vagont, a jó kurva anyátok, piszok, tetű zsernyákok, még jó, hogy a főnök úr két kupéval odébb ücsörgött a szentlelkekkel, és nem lett belőle nyilvános céccó.

– Várjál, adok – mondta mindezeknek megfelelően Kalencz, szűk zsebéből ügyelbajjal előhalászta a patkópénztárcáját, bár érezte, ez azért elég ciki, pénztárcát hordani, de a srácot ez az árulkodó jel nem ejtette kétségbe, sőt a kopasz bokrok mögül ekkor előmászott egy kócos, csikos nadrágos lány is, és inkább az után érdeklődött, Kalencz nem adna-e neki is egy belást, mert akkor összejönne annyi, hogy behúzzanak a Nárciszba, cefetül hideg van itt, testvér, tudod, mi van.

Végre sikerült a művelet, Kalencz előrázta az aprókat, és végtelen bőkezűségről téve tanúságot, elvégre totálisan égő volt ennyi pénzzel babrálni, még akkor is, ha legalább a fele tíz- és húszfilléres volt, egy szabadságszobros tízforintost nyomott a srác markába. A főúri kegynek meg is lett a hatása. A fiú vigyorogva a lány felé mutatta a pénzt.

– Picur, gyerünk, köszönd meg a testvérnek, hogy ilyen tökjő fej! – intett a lánynak, aki mintha egy kicsit tévovázott volna, majd a következő pillanatban odaugrott Kalenczhez, átkarolta a nyakát, és olyasmit tett véle, amit ő a legszalonképesebb elnevezéssel is *oltári smárként* hallott emlegetni. Tartott körülbelül öt másodpercig. Aztán a lány elengedte, de egy sóhajtás erejéig még tágra nyitott szemmel Kalencz arcába meredt, lássa, kit is csókolt meg, még ha ő maga is másképp emlegette volna. Igazi égő, zöld szeme volt, amelyet Kalencz még soha nem látott, főleg nem tíz centiméterről. A szája viszont bagóízű volt.

Mire teljesen magához tért, már csak a távolodó pár hátát látta, de a lány volt az, aki mentében még egyszer hátrafordult, feléje, aztán eltűntek a sarkon. Kalencz sem húzhatta itt tovább az időt, zavartan eszébe idézte küldetését, Török Ágnes, akinek arca hirtelen nem akart lelki szemei elé ugrani, mert csak a zöld szempárt látta egyre, elő kellett vegye a Film, Színház, Muzsikát, hogy visszazökkenjen a rendes kerékvágásba, abba a rendesbe, amelyből épp szökésben van.

Mégis arra gondolt: ez a szökésben lévő, már-már saját maga számára is ismeretlen, sötétben bujkáló alak a valódi Kalencz Péter. Aki annyi, de annyi atyai (hajaj!) prédikáció után végre *akar valamit*. Annak ellenére, hogy senki, egyetlen rokona, ismerőse és nem létező üzletfele sem képzelné róla, hol-merre jár, és miben töri a fejét. Rettenének a gondolattól, hogy Kalencz Péter *akar valamit*.

Nem tudta volna megmondani, miféle hang, szikrázó végű, titkos mutatóujj vezényelte lépteit, míg mindezeket végigpörgette a kobakjában, csak azt tudta, hogy amikor már égtek a millenniumi sugárút ostoronyeles lámpái, narancssárga fényt szórva, nagyot dobbanó szívvel fordult be egy sarkon, s indult az utcafrontra kiugró, villanykörteikkel díszített színházbejárat felé. De el sem ért odáig, már földbe gyökerezett a lába. Az egyik kirakattól Török Ágnes életnagyságúnál is nagyobb fotója tündökölt.

Rendeznie kellett gondolatait, hiszen lehet, hogy percekben belül ott áll a színésznő előtt. Jesszus isten, hát ezért jött, hogy előtte álljon? Mit akar egyáltalán? Mit mond majd? Mond...! Rebeg, ha egyáltalán. Kalencz még semmit sem tud, amit sosem ismert volna el sem más, sem maga előtt, csak sejt, ebben a szent állapotban leledzik, várakozik, várakozással van teli, amit rettenetesnek tart néha.

De ez a várakozás épp most ér véget, vagy nem? Hiszen azért...

Belépett a színházba, vállból rántva maga felé a nehezen járó alumíniumkeretes ajtót. Ha egy pillanatra kimerevedett volna a világ, és egy nagyon távoli, visszhangzó hang azt kérdezte volna tőle, boldog-e, minden ízében reszketve, akadozó nyelvvel, de azt válaszolná, igenis, merészkedik egy picit boldognak lenni.

Lehet, hogy csak tetézné bűneit.

– Na, öcsi, hová, hová?

Kalencz hirtelen nem is tudta, honnan e távoli, nem túl szíves megszólítás. Ahogy körülnézett, a háta mögött vett észre egy nagyon kövér, hózentrágeres bácsit, akinek cigaretta fityegett az alsó ajkáról, a kezében nyúlt partvist tartott, de a világeért sem söpört.

Kalencz köszönni is elfelejtett.

– A művésznőt keresem...

– Nofene. Mert itt sok művésznő van ám. Mindenki művésznő, hogy egyem a zúzajukat! – mondta majdnem kiabálva a kövér ember, majd nevetésben tört ki.

– Török Ágnes művésznőt – felelte most már Kalencz is hangosan. Nem tetszett neki a kövér férfi, főképp az, ahogyan a művésznőkről nyilatkozott, meg a zúzajukról.

Kalencz mindig is utálta a zúzát, ha csirkeleves volt otthon, és véletlenül az ő tányérjában kötött ki a zúza, rögvest átcsempészte anyáéba. Ez a Marcsi sose főzött tyúklevest, biztos nem is tud.

– Aztán mi dolgod neked a Török Ágicával, he? – A kövér kivette a szájából a cigit, a kőre hamuzott. – Hívott talán?

– Nem. De szeretnék...

A kövér nem engedte, hogy befejezze a mondatot.

– Azt elhiszem, hogy szeretnéd. Én is szeretném, kisapám! – és ismét hahotával jutalmazta saját magát.

– Gratulálnék neki. És egy fényképet szeretnék kérni tőle, amit aláír! – vágta ki magát Kalencz.

– Ja? – És itt a kövérnek mintha elszállt volna minden érdeklődése és eddig mutatott kevéske szimpátiája is. – Levelet kell írni. Talán válaszol. Itt nem lehet ólálkodni. Zárva vagyunk – és hogy nyomatékosítsa a szavait, a partvist elkezdte tolni Kalencz felé, aki kénytelen volt hátrálni az ajtó irányába. Az utolsó pillanatban oldalt lépett, a kövér beleütközött az alumíniumkeretbe.

– És mikor jön be? – kérdezte még elkeseredetten.

– Akkor jön be, amikor kell nekije – mondta a kövér, és a partvissal kilökte az ajtót.

– Játszik ma este? – érdeklődött még utoljára.

– Tudja a rosseb! Mi vagyok én, műsorfűzet? – nézett rá mérgesen a férfi, majd erőteljesen berántotta az ajtót.

Megint kint ácsorgott az utcán, már jócskán sötétedni kezdett vágyai körül a város, ám ebben a törvényszerű félhomályban annál jobban világított Török Ágnes fénylő fényképe a színház üvegkirakata mögött. Azt érezte, amíg ez a barnán mosolygó szempár tekint rá, nem történhet semmi baj.

Azzal viszont bajban lett volna, ha pontosan számot kell adnia, mit is ért e pillanatban „baj”-on. Az semmiképp sem volt baj, hogy nem *ott* volt, hanem *itt*. Arról sem vett tudomást, hogy éhes, mert üres hasát az eddig történetekkel és az elkövetkezendő eseményekkel teli lelke valamiképp ellensúlyozta. E pillanatban még nem volt baj, hogy minden biztonnal szállás után kell néznie, az pedig csak egyetlen helyen, a rokonoknál lehetséges, ahol egy csapásra minden véget ér majd, és ez a világ, alig pár sarokkal keresztmamáék bérházától, megint fényévnyi távolságba kerül. És apát is értesíteni fogják, begurul a bordó Mercedes a nagykapun, amiért mindenki irigyli őket, kiszáll apa a krémszínű öltönyében, irhakabátjában, mosolyog, mert mindig mosolyog, ez az ő nagy életbölcssége, az „egészséges mosoly”, ahogy emlegetni szokta. Egy biztos, az osztályfőnöke nem mosolyog majd, és lehet, az igazgató úr sem fog mosolyogni. Kérdés, apa mosolya felül bír-e kerekedni három nem-mosolyon. Mert az is biztos, Kalencznek nem fog a füléig érni a szája.

De ez mind-mind nem juthatott eszébe ott, a színház sarkán.

Azt tudta, baj csak az lehet, ha életének idáig vezető és ezután várható rémségei között félúton nem találkozhat Török Ágnessel. Egyet akart: csak egy pillanatra nézzen rá *úgy* Török Ágnes, mint a filmbéli haverra, még mondania sem kell semmit, a mellét se rezegtesse a matrózpóló alatt, csak nézze, mintha Kalencz volna a szeme fénye, miközben ő elmerülne Török Ágnes szemének fényében.

Ha ez nem jönne össze, az lenne a nagyon nagy baj.

Fogta magát, és nekiállt, hogy felderítse a színház környékét legalább. Megtalálta a

havi műsorplakátot. Ebből végre kiderült, hogy aznap egy Bulgakov nevű pasi darabját adják, A Mester és Margarita a címe. A szereposztás szerint, Kalencz mérhetetlen öröme, Török Ágnes is játszott, még hozzá II. macskaként. Egy pillanatra elmélázott, vajon milyen lehet ez az arc macskaként, hiszen a színész nő szeme nem zöld. Kalencz nem volt nagy macskaszakértő, azt képzelte, a macskáknak mindig zölden világít a szemük, hidegen, kicsit kegyetlenül, nem barna-mosolygósan, mint Ágicáé. Ki is emlegette így... Ágica? Még a hangsúlyt, az elnyújtott, vaskos hangot is hallotta a fülében. Hát persze, a dagadt faszi a partvissal, Kalencz megborzadt, s azonmód elhatározta, hogy sose nevezi többé így a művésznőt. Ágnes, gyönyörű név az, legfeljebb Ági, de semmi esetre sem Ágica.

Egy másik, nagyobb ajtón zörögtek mellette a zárral. Berakott frizurás, selyemblúzos néni hosszú kulccsal próbálkozott kinyitni a zárat, ami nem akart engedelmeskedni. A néni az erőlködéstől elfintorította az arcát, kihúzta a kulcsot, megnézte, mintha szemmel verné, de úgy látszik, használt, mert utána újabb grimasz kíséretében az ajtó pattant egyet, és a néni majdnem kizuhant az utcára.

– ...anyádat! – hallotta Kalencz. A néni ránézett, végigmérte, ahogy ott állt idétlen barna orkándzsekijében a tél kellős közepén, de nem szólt semmit, csak megigazította a lábtörlőrácsot, azzal bement.

Kalencz jobbnak látta várni kicsit, megint a plakát tanulmányozásába fogott. Felfedezte, hogy Török Ágnes még két darabban játszik, neves, híres színészek társaságában, olyanokéban, akiket otthon is meg szoktak nézni a tévében, a régi filmekben, amikor szegény nagymama a maga kis parasztszékében görnyedezve mondogatta, hogy ezeknél a kosztümös filmeknél nincs is szebb a világom...

Aztán belépett az előcsarnokba. A pénztárban, az üveg mögött, amire kerek lyukat vágtak, ott ült a néni, aki az előbb az ajtóval küzdött. Mikor meglátta Kalenczet, összezűkül a szeme.

– Tessék! – szólt reszelős, agyondohányzott hangon.

Kalencz szívesen válaszolta volna, hogy „Nem szóltam semmit”, de nem akarta efféle viccel eljátszani a néni maradék jóindulatát is.

– Az esti előadásra...

– Diákjegyet? – vágott a szavába a nő, és miután a szivacson megnedvesítette az ujját, a kék tömbből letépett egy szelet papirost.

– Ez a Mester meg a...

– Nem az megy. Nem tudsz olvasni? Műsorváltás. Ki van rakva! – A nő bosszúsan visszahúzta a tányérkáról a jegyet. Aztán mégis megenyhült. – Betegség miatt. Influenzajárvány van. Ezért.

– És...

– A vágy villamosa. Ez lesz ma. Kell a jegy? – és megint előretolta.

Kalencz nagy lélegzetet vett, és végre elhadart egy teljes mondatot.

– A Török Ágnes művésznő játszik ebben az előadásban?

A nő rettenetes szigorúan nézett rá. A jegyet végérvényesen visszahúzta.

– Már hogy játszana? Beteg.

– Beteg? – Kalencz ereiben meghült a vér.

– Ja – mondta a nő. Aztán mégsem állta meg, hogy ne fitogtassa jólétesültségét. – De az Ágica nem influenzás. Elgázolta egy furgon.

Kalencz csak nyögni tudott.

– Micsoda? De hát...

– Itt, a színház előtt. Elrepedt a medencecsontja. Mikor is? Kedden... Nem, szerdán, mert akkor nem voltam bent, úgy mesélték. – Egy pillanatra megállt a beszédben, de azt jólesően látta, hogy Kalencz issza a szavait. – Mennek ezek, mint az örültek – kifelé intett a fejével.

– És... most mi lesz? – Kalencz annyira nyugtalan volt, hogy egyszerre érzett vizelési ingert, elképesztő éhségűrt a hasában, és a legalattomosabb helyeken kellett vakaróznia.

– Nyolc hét fekvőgipsz szegénykémnek – közölte a pénztárosnő, mint akinek ez teljesen evidens. – Most még bent van az István Kórházban, nem is tudom, mikor engedik haza. Pedig hogy örült, mostanában mehetett volna megint forгатni, a Jancsó hívta. – A nő felvonta a vállát, rágyújtott egy szipkába dugott Fecske cigarettára. – Majd tavasszal.

Kalencz kábán állt, aztán automatikus mozdulatokkal elindult a kijárat felé.

– Hé, nem kell a jegy? – kiáltott utána a nő. – Micsoda viselkedés ez? Fogja magát, és egy mukk nélkül odébbáll!

Kalencz erre megfordult, és még meg is hajtotta magát, ahogy apától látta, ha nagyon tiszteletre méltó ismerőssel találkoznak.

– Kezicsókolom! – szólt vissza az ajtóból, de válasz nem érkezett, csak némi morgás az üveg mögül.

Az órájára nézett az utcai lámpa narancsosan szitáló fényében. Hat múlt. A kóterben még egy óra a tanulási időből. Unalmas ásítózás, szótárlapozgatás, bajuszrajzolás Robespierre-nek vagy Beethovennek, a vonalzó végének megfaragása, kikéredzkesedés a főnök úr néma bölintása, mint akinek álmában esik le a feje, aztán öt perc béke a végén.

Az idő nem telik, gondolhatta volna ezeken a délutánokon Kalencz, hanem ürül.

De most! Hiszen feladatot kapott. István Kórház, indulás. Fogalma sem volt, merre találja. Arra gondolt, majd az aluljáróban kisilabizálja a térképen, hová, merre menjen, és mivel. Visszasietett a Deák térre. Egy narancssárga ruhába öltözött söprögető ember segített neki keresni a falnyi térképen. Mondta, az ő nővérét is oda vitték, mikor a villamos levágta a lábát. A cipő túsarka beakadt a sínek közé. A lottózóban azért tud dolgozni a Margitka, még ezt is elmesélte Kalencznek ez a bajuszos, ragyás képű férfi. Aztán hosszú nyelű, dobozszerű lapátjába söpörte tovább a csikkeket.

Még egy kicsit bámult az óriási térkép előtt, zavartan próbálta számba venni a tudtára adott útvonalat metróstul, buszostul, villamosostul. De egyszerre úgy érezte, hogy elfogyott minden türelme. Mi lesz, ha eltéved? Ha későn ér oda? Ha nem engedik be a kórházba?

Egyszerre didergett és izzadt. Zsebéből előkotorta a pénztárcát, és remegő kézzel kezdte el számolgatni maradék pénzét. Eléje villant keresztapja magas alakja, amint évenkénti kétszeri találkozásukkor farzsebéből kivette hatalmas fekete tárcáját, és miközben megkérdezte tőle, mire gyűjt, a temérdek bankó közül előhúzott egy lila ötszázast. Ezt ő mindig alázatos, elhaló hangon köszönte meg.

Most közel sem volt ennyi pénze, a fillérekkel már nem is bíbelődött, csak rohant felfelé a lépcsőn a körútra. A járda szélén állva meresztgette a nyakát a szembeömlő, kísérteties fényfolyammá dagadó autótömeg felé. Két taxi is eldöcögött előtte, mind-egyik foglalt. Aztán mégis szerencséje volt, és integetésére a belső sávból kivágódott mellé egy szürkének tetsző Zsiguli. A sofőr az ülésen áthajolva lökte ki az ajtót.

– Csak belülről nyílik ez a szar – mondta. – Na, gyere, kiskomám.

Kalencz befészkelte magát az anyósülésre. Kibírhatatlan cigarettafüst csapta meg, köhögnie kellett.

– Büdös van, mi? – nézett rá a szemüveges, körszakállas férfi. – Bocs – tekerte le kétujjnyira az ablakot a maga oldalán –, itt nálam ez van. Azt hiszed, nem próbáltam megszokni ezekről az átkozott koporsószőgekről? Én szenvedek tőle a legjobban.

Kalencz megilletődötten közölte, hogy a kórházba szeretne eljutni. A szakállas férfi bólintott, s miközben jobb kézzel sebességet váltott, a másik oldalról előhalászott egy újabb cigarettát, majd egy öngyújtót, és már fújta is a tömény füstöt.

– Az egyetemen bagóztam, aztán amikor megszületett a fiam... Két fiam van vagy volt, nem is tudom, hogy mondjam, na, szóval, attól kezdve teljes szilencium volt, még csak nem is hiányzott. Aztán... hogy kirúgtak az intézetből, érted... Hát előfordul ilyen – meredt rá a férfi, egyszerre húzta fel a vállát és szemöldökét is –, ha valaki nagyon keresi, mondjuk, az igazságot, amiről, ugye, azt hiszi, hogy igazság, olyan igazságféle, hehe... Nem kell annyira csodálkozni! Közben meg szépen tönkrement a házasságom is... Ilyen az élet, kérem szépen! Előkerült megint ez a francos bagó, eztán itt vagyok, tessék, meg lehet nézni!

Kalencz mindehhez nem sokat tudott hozzáfűzni, kicsit fészkelődött az ülésen, odaodapislantott a taxiórára, majd ismét a szakállas férfira nézett, aki a cigaretta ellenére valamiért egyre szimpatikusabb lett neki, a szeme csücskében furcsa fény játszott, ami hol huncutul, hol szomorkásan csillogott.

– De nem akarom molesztálni ezekkel a privát történetekkel a tisztelt utast – mosolygott rá a férfi, és a bal kezével nagy ívben kipöccintette a csikket az ablakon. Viszont ahogy cigaretta nélkül nem bírta sokáig, éppúgy a hallgatás is roppant nehezebbre eshetett. – Valaki beteg talán? – érdeklődött már-már bensőséges hangon.

– Beteg? – riadt fel Kalencz.

– A kórház miatt... – A szakállas férfi egy pillanatra mintha zavarba jött volna, szemüvegét mutatójával toltá vissza az ornyergére. – Úgy értem... – De nem fejezte be a mondatot.

Kalencznek gyorsan kellett döntenie, vajon ennek a furcsán kedves férfinak felfedje-e a teljes igazságot, azt az igazságot, amiről pár perce szó esett, avagy a szokásos óvatossággal füllentsen valamit.

– Találkozom valakivel, aki... – kezdte Kalencz. Közben a férfi ismét a bal oldalon kotorászott, félredőlve.

– Nem ismerjük egymást, de tudom, hogy itt van bent – tette még hozzá.

A férfi ezalatt teljesen lehajolt, fél kézzel rángatta a kormányt, és mintha morgott volna magában.

– Talán még nem késő – mondta Kalencz, és előredőlt, hogy a szélvédőn beeső fényben megnézzé az óráját.

– Ezt már soha nem találom meg! – nyögte hangosan a szakállas férfi, és felegyenesedett.

Kalencz a következő másodpercben azt látta, hogy a sofőrje arca egyetlen torz grimaszba rándul. Aztán egy iszonyatos csattanás következett, aláfestésként, külön hallhatóan, recsegés-ropogás, szinte ritmusra, mintha vékony csontocskákat tördelnének még apróbb darabkáira.

Úgy rémlett, mielőtt teljesen elsötétült volna minden, ezek a téli, narancssárga fények mintha még egyszer végigsimogatták volna az arcát.

Apa magasodott fölője. Amint Kalencz kinyitotta a szemét, máris mosolygott a maga híres egészséges mosolyával. Megpróbálta ő is elhúzni a száját, de úgy érezte, kettéreped az arca. Megpróbálta a kezét mozdítani, de valaki lefogta a másik oldalról.

– Nyugalom – ennyit hallott idegen hangon.

Apa mosolygott és bólogatott. Örült neki, ám valahogy mégis kínzó nyugtalanság fogta el. Egy pillanatra behunyta a szemét, és amikor újra kinyitotta, minden erejét összeszedve megszólalt.

– Hol vagyok?

– Kórházban. István Kórház, Budapest. Az a vadbarom taxis itt állt feje a sarkon: egyenesen neki egy ZIL-nek!

– Mi lett vele? – préselte ki magából Kalencz.

– Semmi – felelte apa, és a szájáról egy szempillantás idejére mintha eltűnt volna a mosoly. – Meghalt – tette aztán hozzá.

– Nyugalom – hallotta megint Kalencz az idegen, öblös hangot.

Újból le kellett hunynia a szemét. De megint összeszedte magát, most egyszerre félni kezdett, hogy magára marad. Amikor felnézett, apának csak a tarkóját és a hátát látta.

– És a mű... vész... nő...? – botladozta a nyelve szótagonként.

– Nincs semmi vész, kisfiam – fordult vissza felője apa, a mosolya erőltetett volt, görbe.

– Itt van még... ő is... a kórházban? – kérdezte egy bágyadt hang, de lehet, hogy nem a saját hangja. De akkor kié?

Hallotta, hogy puszognak fölőtte.

A következő pillanatban Török Ágnes hajolt oda hozzá, ő is mosolygott, de egészen másképpen, mint apa. Barna szeméből végtelen szeretet áradt, Kalencz úgy érezte, mintha egy puha, cserépkályhán melengedett takaróba bugyolálnák a testét. Török Ágnes arca úgy ragyogott Kalencz fölött, mint a nap, teste nem volt, mégis betöltötte a világmindenséget. Piros ajkával halkán sugdosott a fülébe, csak neki.

– Látod, kis lovagom, akiben van akaraterő, egy csöppnyi kitartás, az eléri a célját, rátalál arra, amit vagy akit keres. Elnyerted hát te is méltó jutalmadat... Ugye, örülsz? Olyan ritka, hogy valaki elmondhatja magáról: boldog vagyok! Tudod, hogy én is mennyire örvendezek neked? Nem szégyellem, kimondom: szeretnék megcsókolni. Szabad...?

Kalencz e szemhunyás utáni állapotában még egyszer behunyta a szemét.

A kórteremben egyetlen megfellebbezhetetlen szó hangzott el.

– Félrebeszél.